

سلسلہ جلیات
اخلاق و معارف اسلامی

بحشی کوتاہ و پر سرگرم

خطبہ

برگرفته از درس

حاج آقا مجتبیٰ تهرانی

آیت اللہ العظمیٰ

خطبه فدک

سلسله جلسات اخلاق و معارف اسلامی
خطبوت آیت الله العظمی حاج آقا مجتبی تهرانی

سرشناسه: تهرانی مجتبی
عنوان و نام ویدئو شده: شرحی کوتاه بر خطبه فدک:
شرحی کوتاه بر خطبه حضرت زهرا (س) / مجتبی تهرانی
موضوع: فاطمه زهرا (س) ۹۸ قبل از هجرت - ۱۱ ق.
خطبه فدک -- تقد و تمجید
مشخصات نشر: تهران: موسسه فرهنگی پژوهشی
مصاییح الهدی، ۱۳۹۰.
(دفتر حفظ و نشر آثار
حضرت آیت الله العظمی حاج آقا مجتبی تهرانی)
مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۰۶۳-۱-۵
رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ ش ۴۹۴/ت ۲۲/۲۲۷ BPEV
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۷۳
شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۹۸۶۹۶
وضعیت فهرست نویسی: فیا

تیراژ: ۳۰۰۰ جاب اول

مدیر هنری: مجید زارع

صفحه آرا: مجید اکبرزاده

لینتوگرافی: چاپ و صحافی: واژه پرداز اندیشه - چاپ اندیشه

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

فهرست

خطبه فدک

❦ مقدمه / ۹

❦ سند خطبه / ۱۳

فصل اول؛ سخنرانی حضرت / ۱۵

❦ بخش اول، مقدمات ایراد خطبه / ۱۷

رفتن به مسجد / ۱۷

ورود به مسجد / ۲۰

آه جان سوز و ناله مردم / ۲۱

❦ بخش دوم، آغاز سخن / ۲۳

گریه دوباره مردم / ۲۳

حمد الهی و شکر نعمت‌ها / ۲۴

تنای حق تعالی / ۲۸

شهادت بر توحید / ۳۴

خلقت و ابداع / ۳۹

هدف از آفرینش / ۴۱

فلسفه ثواب و عقاب الهی / ۴۶

شهادت به رسالت / ۴۷

وضع مردم قبل از بعثت پیغمبر خاتم صلی الله علیه و آله ۵۳/
رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله ۵۷/

بخش سوم: روی سخن با حاضران/ ۶۱/

تکلیف امت پس از پیغمبر/ ۶۱/

یادآوری عهد و بقیه الهی/ ۶۳/

قرآن و فضائل آن/ ۶۴/

آثار برخی از معارف و احکام/ ۶۷/

دعوت به تقوا و کسب معرفت/ ۷۱/

معرفی خویش/ ۷۲/

توصیف پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله ۷۵/

راه درویش پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله ۷۶/

اهل بیت و آبرومندان شما/ ۷۸/

حقارت مردم قبل از اسلام/ ۷۹/

□ ضعف معنوی/ ۷۹/

□ ضعف اجتماعی/ ۸۰/

□ ضعف مادی/ ۸۱/

□ ضعف روحی/ ۸۱/

تمرّد اهل کتاب از کتب آسمانی/ ۸۲/

نقش حضرت علی رضی الله عنه در مبارزات/ ۸۲/

برخی از کمالات حضرت علی رضی الله عنه/ ۸۴/

حال مردم در فتنه‌ها/ ۸۵/

□ منتظرین شکست اسلام/ ۸۷/

□ بی تفاوتها/ ۸۷/

□ واردان ناوارد/ ۸۷/

بخش چهارم: اعتراض به غصب خلافت/ ۸۹/

ظهور نفاق پس از رحلت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله ۸۹/

سرکشی شیطان/ ۹۱/

نقض عهد، پیش از دفن پیغمبر/ ۹۴/

سرپیچی از فرامین قرآن/ ۹۷

دلیل روگردانی شما از قرآن/ ۹۹

عجله در غضب خلافت/ ۱۰۱

پاسخ به ندای شیطان/ ۱۰۲

اقدام علیه اهل بیت پیغمبر علیه السلام/ ۱۰۵

صبر اهل بیت بر مصیبت‌ها/ ۱۰۶

بخش پنجم: دادخواهی درباره فدک/ ۱۰۹

روی سخن با ابوبکر/ ۱۱۱

دلالتی از قرآن کریم/ ۱۱۲

چه گمان کرده‌اید؟/ ۱۱۴

دیدار به قیامت/ ۱۱۶

بخش ششم: اعتراض به سکوت دیگران/ ۱۱۹

روی سخن با انصار/ ۱۱۹

ضایعه رحلت پیغمبر و فاجعه بی حرمتی به او/ ۱۲۲

اشاره قرآن به رحلت پیغمبر/ ۱۲۴

بازگشت امت به جاهلیت/ ۱۲۵

چرا کاری نمی‌کنید؟!/ ۱۲۹

سابقه همراهی انصار با پیغمبر/ ۱۳۱

چرا متحیرید؟!/ ۱۳۳

چرا با غاصبان خلافت نمی‌جنگید؟!/ ۱۳۶

علت اصلی سکوت حاضران/ ۱۳۶

اتمام حجت/ ۱۳۹

عاقبت غضب فدک/ ۱۴۱

فصل دوم: محاجّه حضرت با ابوبکر/ ۱۴۵

بخش اول، فوافکی‌های ابوبکر/ ۱۴۷

عوام فریبی/ ۱۴۸

اعتراف به حقانیت اهل بیت/ ۱۵۰

دلیل عدم تصدیق حضرت/ ۱۵۲

شعارهای بوج / ۱۵۴

توجیه غضب فدک با روایتی جعلی / ۱۵۵

ادعای اجماع امت بر ظلم به اهل بیت / ۱۵۹

ظاهر سازی و فرار از اصل بحث / ۱۶۰

❁ بخش دوم، پاسخ حضرت زهرا (س) / ۱۶۳

تتذیه دامان پیغمبر از تهمتها / ۱۶۳

حقیقت و محدوده اجماع / ۱۶۴

افشای سوابق خیانت غاصبان / ۱۶۵

استدلال به آیات قرآن / ۱۶۶

دلیل روگردانی از حکم خدا / ۱۶۷

❁ بخش سوم، سخن مجدد ابوبکر / ۱۶۹

اعتراف به حق و جرم زیانی / ۱۶۹

تقصیرها را به گردن مردم انداختن / ۱۷۱

❁ بخش چهارم، سخن پایانی حضرت زهرا (س) / ۱۷۳

اعتراض به مردم ساکت / ۱۷۴

فصل سوم؛ بازگشت به خانه / ۱۷۷

کلام جانسوز حضرت زهرا (س) با امیرالمومنین (ع) / ۱۷۹

تسلای دادن امیرالمومنین (ع) به حضرت زهرا (س) / ۱۸۲

❁ خاتمه / ۱۸۴

❁ مقدمه

پس از رحلت رسول اکرم ﷺ دو حادثه مهم و سرنوشت‌ساز روی داد که تمامی حوادث بعد از آن را تحت تأثیر قرار داد. این دو حادثه یکی تشکیل سقیفه و غصب خلافت مسلمین و دیگری غصب «فدک» یعنی قطعه زمین اهدایی حضرت پیغمبر گرامی اسلام ﷺ به دخترش حضرت زهرا علیها السلام بود. پس از مدت بسیار کوتاهی از این دو رویداد و بعد از چند بار پیگیری برای باز پس گرفتن فدک و بی نتیجه بودن آن، حضرت زهرا علیها السلام در مسجد النبی صلی الله علیه و آله در مدینه حاضر شد و خطابه‌ای ایراد کرد که از آن پس به خطب فدک معروف شد. این خطبه نه تنها مسائل فدک را بخوبی و حق اهل بیت در آن را بروشنی اثبات می‌کند بلکه مشتمل بر مضامین بلند در معارف اعتقادی است.

بیان اصول اعتقادی با بیانی شیوا از توحید گرفته تا نبوت و معاد، اسرار احکام، اوامر و نواهی قرآن، ذکر وضع مردم قبل از بعثت رسول اکرم صلی الله علیه و آله، مبارزات و سختیهای پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و علی علیه السلام در راه پیروزی و تثبیت دین خدا، فتنه‌های دشمنان و برخی مسلمان‌نماها در مسیر تثبیت

اسلام، جانشینی علی علیه السلام از طرف خدا توسط پیامبر در غدیر خم، رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله و عهدشکنی برخی مسلمین، غصب خلافت و مخالفت با حکم خدا و قرآن در مسأله خلافت، غصب فدک و مخالفت با احکام صریح الهی در قرآن و... از جمله مطالب این خطبه است که در نهایت اختصار و در اوج استحکام و زیبایی بیان شده‌اند.

اهمیت این خطبه تا بدانجاست که ائمه اطهار علیهم السلام آن را نقل کرده‌اند و علمای دین بر حفظ و فراگیری آن تأکید داشته‌اند. علمای بزرگوار شیعه در طول تاریخ، اسناد و مدارک این خطبه و شرحهایی از آن را تحریر و برای جامعه مسلمین به یادگار نهاده‌اند تا جایی که غیر از دهها کتاب به زبان عربی و فارسی، ترجمه‌هایی از این خطبه به زبانهای اردو، ترکی و فرانسوی صورت گرفته است.

حضرت آیت الله العظمی حاج آقا محبتی تهرانی رحمته الله که سالهاست شمع فروزان وجودشان، محفل شیفگان مکتب اهل بیت عصمت و طهارت را روشنی و گرمی می‌بخشد و چشمه زلال دروس مختلف ایشان در رشته‌های مختلف از تفسیر قرآن گرفته تا اصول فقه و اخلاق و... مشتاقان معارف حقّه را متناسب با سطح فکری و میزان طلبشان سیراب می‌نماید در سال ۱۳۷۴ طی هفده جلسه به شرح خطبه فدک حضرت زهرا علیها السلام پرداختند. همان‌طور که در مقدمه بحث به زبان معظّمه آمده است روش ایشان متناسب با زمان، مکان و مخاطبان شرحی مابین ترجمه و شرح جامع است. این شرح که با روشی خاص به زبان ملکوتی ایشان بیان گردیده علاوه بر توضیح بسیاری از مسائل اصلی این خطبه حاوی نکات بدیع در کشف راز و رمزهای این خطبه است که بر جان و

دل خواننده می‌نشیند و اثری شگرف در ضمیر ایشان به جای می‌گذارد. استقبال از این جلسات بحدی بود که معظم‌له با پیاده کردن نوارهای آن جلسات و تدوین آن برای انتشار موافقت نمودند.

در تنظیم این اثر ابتدا نوارها پیاده شده و سپس متن آن مورد بازنویسی قرار گرفته است. در این بازنویسی دو اصل مورد توجه بوده است. اول حفظ مطالب و محتوای جلسات و دوم حفظ لحن و سبک بیان معظم‌له. لذا با رعایت این دو اصل متن بازنویسی شده و بر اساس محتوا عنوان‌گذاری و تنظیم گردید. لازم به ذکر است که مطالب این اثر بر اساس عباراتی از خطبه است که توسط استاد مورد بحث قرار گرفته‌اند. امید است انتشار این اثر از طرفی پاسخی باشد به وظیفه شرعی الهی مسلمین در اشاعه معارف اسلامی و از طرفی عطش مشتاقان به دروس حضرت آیت الله العظمی حاج آقا مجتبی‌تهرانی^(ره) را سیراب نماید.

همچنین مؤسسه پژوهشی فرهنگی مصابیح الهدی لازم میدانند از تلاشهای سرور ارجمند، جناب آقای علیرضا مختارپور که زحمت بازنویسی و ویرایش این اثر را متقبل شدند سپاسگزاری نماید؛ و من الله التوفیق

مؤسسه فرهنگی مصابیح الهدی

دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی حاج آقا مجتبی‌تهرانی